

Raadsvoorstel	
Datum vergadering:	25 juni 2020
Agendapunt:	10
Onderwerp:	Onderwijskansenbeleid Bernheze 2020-2024 Vaststellen 16e begrotingswijziging 2020
Portefeuillehouder:	Rein van Moorselaar

Heesch, 26 mei 2020

Inleiding

Als gemeente zijn we samen met de basisscholen verantwoordelijk voor het verbeteren van de onderwijskansen voor alle kinderen van 2,5-12 jaar. Hiervoor willen we kinderen met een risico op onderwijsachterstanden ondersteunen zodat zij gelijke kansen krijgen voor een goede schoolloopbaan. De lokale doelen en actiepunten hebben we vastgelegd in het bijgevoegde concept onderwijskansenbeleid 2020-2024.

Wij hebben een nieuw beleidsplan gemaakt omdat;

- Het huidige beleidsplan liep tot en met 2018.
- Het rijk vanaf 2020 aanvullende eisen stelt aan de Voorschoolse Educatie voor peuters van 2,5 -4 jaar. Dit vraagt om herziening van het huidige aanbod en de subsidiewijze.

In het beleidsplan geven we aan hoe we de onderwijskansen voor kinderen in Bernheze de komende periode aanpakken. Uw raad is bevoegd dit plan vast te stellen.

Voorstel

1. In te stemmen met het onderwijskansenbeleid Bernheze 2020-2024
2. Het college te mandateren om binnen het structureel beschikbare budget in de begroting van € 528.516, en op basis van een van de geschetste scenario's, verdere afspraken te maken met de kinderdagverblijven voor de uitvoering van de korte peuteropvang en de Voorschoolse Educatie.
3. Eenmalig de frictiekosten voor Piccino te dekken van maximaal € 75.000 voor continueren van het aanbod in 2020 in aanloop naar de beoogde fusie volgend jaar. Het college te mandateren voor het maken van verdere afspraken hierover passend binnen het financiële kader.
4. Het overschot op de beschikbare middelen 2020 ad € 31.611 toe te voegen aan de reserve nog nader te bestemmen.

Argumenten

1.1 Op basis van de Wet op het Primair onderwijs moeten we periodiek een lokaal onderwijskansen beleid vaststellen. Het huidige beleidsplan loopt af.

Gemeenten en scholen ontvangen beide rijksmiddelen om de onderwijsachterstanden te bestrijden (en daarmee de onderwijskansen te vergroten).

1.2 In het beleidsplan geven we invulling aan de (nieuwe) wettelijke eisen voor de Voorschoolse Educatie. Hiervoor zijn we als gemeente verantwoordelijk.

Op basis van de Wet op het Primair onderwijs zijn we verantwoordelijk voor de Voorschoolse Educatie voor 2,5-4 jarigen. Wij subsidiëren nu Piccino voor dit aanbod (Voorschoolse Educatie 12 uur per week). Dit aanbod wordt uitgevoerd in de kernen Heesch, Heeswijk-Dinther en Nistelrode. We willen de Voorschoolse Educatie in deze kernen behouden.

Hier zijn de meeste geïndiceerde kinderen (nu 26 van de huidige 28 peuters). We voldoen hiermee aan de wettelijke eisen van een voldoende spreiding van het aanbod.

De komende periode moet de kwantiteit en de kwaliteit van de Voorschoolse Educatie op kinderdagverblijven als volgt aangepast worden:

- Vanaf augustus a.s. moet het aanbod verruimd worden naar 640 uur per jaar. Dit is opgenomen in het Regeerakkoord. Voor Bernheze betekent dit een uitbreiding van het huidige aanbod van 12 naar 16 uur per week op basis van 40 schoolweken.
- Vanaf 2022 moet er per kind met een indicatie voor de Voorschoolse Educatie een pedagogisch medewerker op HBO niveau ingezet worden. Deze medewerker ondersteunt de uitvoering van het educatieprogramma en coacht de andere pedagogisch medewerkers.

1.3 We spannen ons in om zoveel mogelijk geïndiceerde peuters met Voorschoolse Educatie te bereiken. We voldoen hiermee aan de opgelegde inspanningsverplichting van het rijk.

Hiervoor bieden we:

- *Het 3^e en 4^e dagdeel gratis aan voor alle ouders van geïndiceerde peuters.*
Veel ouders zullen straks 1 of 2 extra dagdelen moeten afnemen voor de Voorschoolse Educatie. Om te voorkomen dat ouders hierdoor afhaken, willen we het 3^e en 4^e dagdeel gratis aanbieden. Dit doen nagenoeg alle gemeenten in Nederland.
- *Aanbod van Voorschoolse Educatie in Heesch, Heeswijk-Dinther en Nistelrode.*

1.4 In het beleidsplan gaan we uit van het behoud van de peuteropvang in zoveel mogelijk kernen. Dit draagt bij aan de ontwikkeling van peuters, de aanwas voor de basisscholen en de leefbaarheid.

Het rijk en gemeenten hebben afspraken gemaakt dat peuteropvang voor alle ouders toegankelijk moet zijn. Dit is belangrijk, omdat peuteropvang bijdraagt aan de ontwikkeling en kansen van kinderen. Wij ontvangen rijksmiddelen voor peuteropvang waar ouders zonder recht op kinderopvangtoeslag gebruik van kunnen maken.

Wij subsidiëren nu Piccino voor het uitvoeren van peuteropvang voor alle ouders in de 5 kernen. Voor het behoud van de peuteropvang in Loosbroek en Vorstenbosch zijn extra middelen nodig. M.n. in Loosbroek zijn er te weinig peuters om aanbod vanuit de markt in stand te houden. We gaan daarom uit van inzet van € 35.000 per jaar.

1.5 We maken peuteraanbod financieel toegankelijk voor alle ouders door het hanteren van een inkomensafhankelijke ouderbijdrage.

Ouders zonder recht op kinderopvangtoeslag betalen nu een vaste bijdrage. We willen voor deze ouders (net als voor de ouders met recht op kinderopvangtoeslag) een inkomensafhankelijke bijdrage vragen.

1.6 In het beleidsplan zetten we in op een betere ondersteuning van anderstalige leerlingen op de basisscholen om de onderwijsachterstanden bij deze leerlingen te verkleinen.

We subsidiëren de schoolbesturen van het basisonderwijs voor de ondersteuning van anderstalige leerlingen. Jaarlijks gaat het om 15-18 leerlingen. De schoolbesturen bieden hiervoor ongeveer 2 dagdelen taalondersteuning aan.

We willen de ondersteuning uitbreiden om de onderwijsachterstanden bij deze leerlingen te verkleinen. Hiervoor willen we extra subsidie (€ 25.000) beschikbaar stellen.

1.7 Het beleidsplan hebben we samen met de partners opgesteld.

Het beleidsplan is tot stand gekomen met input van de kinderdagverblijven, basisscholen, GGD en het samenwerkingsverband passend onderwijs.

2.1 We hebben meer tijd nodig om een goede afweging te kunnen maken voor de subsidie van het peuteropvang en de Voorschoolse Educatie.

Door tijdelijk beperkte ambtelijke capaciteit en de Corona pandemie heeft het proces voor het onderwijskansenbeleid vertraging opgelopen. De Corona uitbraak heeft de afgelopen tijd ook veel geleverd van de kinderdagverblijven.

2.2 Op basis van de input van de kinderdagverblijven hebben we nu 3 scenario's opgesteld die haalbaar zouden kunnen zijn voor behoud van het huidige aanbod in de kernen conform de nieuwe eisen voor de Voorschoolse Educatie.

We hebben met de kinderdagverblijven veel verschillende scenario's verkend. Op basis van de input komen we tot 3 scenario's.

Alle scenario's gaan uit van:

- Een inkomensafhankelijke ouderbijdrage,
- 3^e en 4^e dagdeel Voorschoolse Educatie gratis voor ouders van geïndiceerde peuters
- Behoud van Voorschoolse Educatie in 3 kernen.

De scenario's verschillen op de volgende onderdelen:

- Scenario's 1 en 2 gaan uit van een opslag van € 1 per peuter voor peuters van ouders zonder recht op kinderopvangtoeslag en geïndiceerde peuters. Daarnaast is er een vaste bijdrage voor Voorschoolse Educatie en peuteropvang.
- Scenario 3 gaat uit van een opslag van € 0,75 voor alle reguliere peuters en een opslag van € 2,08 voor geïndiceerde peuters. Er is geen vaste bijdrage.

In onderstaande tabel zijn de scenario's samengevat. In het beleidsplan zijn de scenario's verder uitgewerkt.

Scenario	Aanbod	Kosten
1.	Vaste bijdrage voor Voorschoolse Educatie in 3 kernen en peuteropvang in alle kernen. Een kleine bijdrage voor kinderdagverblijven met geschoolde medewerkers, maar zonder Educatiegroep of locatie (vangnet).	€ 432.518
2.	Vaste bijdrage voor Voorschoolse Educatie in 4 kernen en peuteropvang in 5 kernen.	€ 419.518
3.	Voorschools aanbod en peuteropvang in 2-3 kernen	€ 418.250

2.3 Scenario 1 sluit het beste aan bij het behoud van de voorzieningen in de kernen en de kwaliteit van het aanbod.

In scenario 1 zijn de geïndiceerde peuters over 3 locaties verdeeld. Hiermee kunnen we de kwaliteit van de Voorschoolse Educatie beter garanderen omdat er dan voldoende geïndiceerde peuters per groep zijn. Daarnaast zetten we beperkt in op het behoud van (enige) educatie kwaliteit bij andere kinderdagverblijven, zodat meer peuters hiervan kunnen profiteren.

Scenario 2 gaat uit van het meeste aanbod in de kernen. Echter, kinderen met een indicatie voor Voorschoolse Indicatie zijn dan verdeeld over 4 locaties, waardoor er in de groepen minder geïndiceerde kinderen zitten, wat afbreuk kan doen aan de kwaliteit.

Scenario 3 gaat net als scenario 1 uit van 3 locaties voor Voorschoolse Educatie. Nadeel aan dit scenario is dat financiering voor aanbod in Loosbroek en Vorstenbosch niet binnen het budget past (structureel tekort van € 18.741). Daarnaast is de continuïteit van het aanbod meer afhankelijk van de peuteraantallen.

2.4 Voor de uitvoering van de geschetste scenario's kunnen we 'een op een' afspraken maken met de kinderdagverblijven.

Op basis van (enkel) de opdrachtwaarde zou een meervoudig onderhands inkooptraject de gebruikelijke inkoopprocedure zijn. Echter: de Voorschoolse Educatie is uitgezonderd van de aanbestedingsplicht. De Voorschoolse Educatie valt namelijk onder de Wet op het Primair onderwijs en is daarmee geen economische activiteit. Peuteropvang is in principe wel een economische activiteit en daarmee aanbestedingsplichtig. Echter, de aanbestedingsplicht is niet van toepassing omdat we in alle scenario's de kinderdagverblijven de mogelijkheid bieden dit aanbod uit te voeren.

Voor de extra bijdrage voor het behoud van de peuteropvang in Loosbroek en Vorstenbosch geldt dat dit aanbod mogelijk moet worden aanmerkt als Dienst van Algemeen Economisch Belang. Hierbij kunnen we nog steeds een op een afspraken maken met een of meerdere aanbieders.

2.5 We hanteren uniforme regels voor kinderdagverblijven. Dit is in lijn met de wet.

Op basis van de wet Harmonisatie kinderopvang zijn alle kinderdagverblijven gelijke voorzieningen. Meer kinderdagverblijven zijn nu opgeleid om Voorschoolse Educatie te kunnen bieden. We hebben daarom in augustus 2019 besloten de huidige subsidieovereenkomst met Piccino te beëindigen en vanaf 2021 een kostendekkend in plaats van een maatschappelijk huurtarief te hanteren net als bij de andere kinderdagverblijven. Hiermee ontstaat er een eerlijke marktwerking.

2.6 We hebben voor het dekken van de kosten structureel middelen beschikbaar.

We hebben structureel € 483.516 beschikbaar voor uitvoering van het beleid.

2.7 We kunnen extra huurinkomsten van ongeveer € 45.000,- genereren door het hanteren van een kostendekkend huurtarief voor Piccino met ingang van 2021.

Piccino berekenen we nu een maatschappelijk huurtarief voor de locaties in de kernen Heesch, Heeswijk-Dinther, Loosbroek en Nistelrode (In Vorstenbosch huurt Piccino niet een ruimte van de gemeente). In de begroting houden we rekening met een huuropbrengst van € 16.785,-. Vanaf 2021 zal Piccino net als de andere kinderdagverblijven een kostendekkende tarief moeten betalen. Als we de gehuurde locaties tegen een minimaal kostendekkend tarief kunnen verhuren, dan zou de huuropbrengst minimaal € 62.344,- zijn. Hiermee kunnen we extra inkomsten van ongeveer € 45.000 genereren.

3.1 Zonder extra middelen komt het huidige aanbod in 2020 in de knel.

Piccino heeft onvoldoende middelen om haar huidige aanbod in 2020 voort te zetten. Piccino kijkt naar haar toekomst en overweegt een fusie met een andere partij. De beoogde fusie zou in 2021 in kunnen gaan.

Piccino verwacht dat voor het continueren van het aanbod in 2020 ongeveer € 60.000 nodig is. Dit vinden we redelijk omdat:

- Piccino in 2020 € 94.638 minder subsidie heeft ontvangen. De huidige subsidie hebben we verleend tot augustus dit jaar.
- We verwachten dat de subsidie inkomsten op basis van de nieuwe wijze (ook met het hanteren van een kostendekkend huurtarief) voor Piccino met 30-60% zal afnemen.

Hierbij denken wij dat de werkelijke frictiekosten iets hoger kunnen uitvallen afhankelijk van de scenariokeuze. We willen hiervoor € 15.000,- extra reserveren.

- We op deze korte termijn niet op een andere wijze in continuïteit van het aanbod kunnen voorzien.

3.2 Met het continueren van het aanbod voldoen we aan de eisen van de wet.

De afbouw van de subsidie hebben we tijdig, een jaar van tevoren, aangekondigd. Hiervoor waren we al in gesprek met Piccino. In principe zijn we dus niet verantwoordelijk voor het dekken van de frictiekosten.

Wij zijn wel verantwoordelijk voor continuïteit van het aanbod van de Voorschoolse Educatie en de peuteropvang voor peuters van ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Het gaat nu om 39 peuters bij Piccino.

3.3 Voor 2020 hebben we een overschot van € 119.796

De kosten voor het continuering van het aanbod van Piccino in 2020 kunnen hiervan gedekt worden.

3.4 Mocht de beoogde fusie van Piccino niet haalbaar zijn en Piccino kan/ gaat niet zelfstandig verder, dan moeten we voor continuering van het aanbod met andere kinderdagverblijven afspraken maken. In de voorliggende scenario's hebben we hier op geanticipeerd.

Risico's

- **De kinderdagverblijven hebben nog geen voorkeur uitgesproken over de geschetste scenario's.**
- **Het rijksbudget voor onderwijsachterstanden wordt jaarlijks vastgesteld.**
Dit budget wordt jaarlijks rond september vastgesteld. Het budget kan ook lager bijgesteld worden.
- **Mogelijk meer peuters zonder kinderopvangtoeslag**
Door de Corona pandemie verliezen meer mensen hun baan en daarmee hun recht op kinderopvangtoeslag. Hiermee kan het aantal peuters dat is aangewezen op de gesubsidieerde peuteropvang toenemen.
- **We hebben nog geen definitief uitsluitsel over de toekomstrichting van Piccino**
- **We gaan uit van extra huurinkomsten van Piccino. Wij hebben echter nog geen uitsluitsel over de locaties die Piccino van ons huurt in 2021.**
- **Mogelijk volgt er uitstel voor de invoering van 16 uur Voorschoolse Educatie**
De verplichting voor uitbreiding van de Voorschoolse Educatie met ingang van 1 augustus a.s. wordt mogelijk uitgesteld i.v.m. de Corona pandemie. De brancheorganisaties, ouderverenigingen en de PO raad hebben een verzoek gedaan tot uitstel. Naar aanleiding van dit verzoek gaat de VNG in mei hierover verder in gesprek met het ministerie van OCW. Op dit moment hebben we hier nog geen duidelijkheid over.

Kosten en dekking

2020:

Beschikbaar:	€ 523.592
Benodigd:	€ 416.981
Restant incidenteel:	€ 106.611
<u>Reservering voor frictiekosten</u>	<u>€ 75.000</u>
Restant incidenteel	€ 31.611

Het restant van € 31.611,- valt vrij ten gunste van de algemene middelen en voegen we toe aan de reserve nog nader te bestemmen.

2021 en verder:

Benodigd:

	Beleidsplan pag. 13	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3
Aanbod	434.509	432.518	419.518	418.250
Overige kosten (zie pag. 13 beleidsplan)	94.007	94.007	94.007	94.007
Totale kosten	528.516	526.525	513.525	512.257

We hebben vanuit de rijksmiddelen voor het Gemeentelijk Onderwijs Achterstandenbeleid (GOAB), de Asschermiddelen en de subsidie voor het peuterwerk structureel € 483.516 beschikbaar. Het structurele tekort van € 45.000,- verwerken we in de begroting 2021.

A.g.v. het heffen van kostendekkende tarieven hebben we extra huurinkomsten van € 45.000,- waarmee we in de begroting 2021 nog geen rekening hebben gehouden. Deze extra structurele opbrengsten verwerken we in de begroting 2021.

Vervolg

- Na besluit van uw raad zullen we binnen de financiële kaders en geschetste scenario's afspraken maken voor financiering van het voorschools aanbod met de kinderdagverblijven. De afspraken leggen we vast in Nadere subsidieregels.
- In overleg met de kinderdagverblijven en de GGD informeren we schriftelijk de ouders.
- De GGD ziet in opdracht van de gemeente toe op de kwaliteit van Voorschoolse Educatie. Bij de kinderdagverblijven die starten met een Voorschoolse Educatie groep zal de GGD dit onderdeel vanaf september meenemen bij de reguliere inspectie.

Evaluatie

- Eind 2021 evalueren we de nieuwe subsidiewijze van de Voorschoolse Educatie en de peuteropvang. We kijken of bijstelling nodig is. We informeren uw raad over de uitkomsten.
- Jaarlijks bewaken we samen de partners de voortgang en stellen we een monitor op van de Voorschoolse Educatie.
- Het onderwijskansenbeleid evalueren we met de partners eind 2023.

Bijlagen (de bijlage(n) zijn digitaal beschikbaar)

- Beleidsplan onderwijskansen 2020-2023

Burgemeester en wethouders,

Peggy Hurkmans
secretaris

Marieke Moorman
burgemeester